

MAGARÁG

VII. No. 31
1933. Febr. 1

1 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
DR. SÁHY LÁSZLÓ

REDAC

SI ADMINISTRATIA

KIADTA a NÉPSZÖVETSÉG a román kormánynak válasz- adás végett a zsidó panaszokat

Genf, január 31. A népszövetség tanács ülésén Adle Musztafa elnök a következő nyilatkozatot olvasta fel:

„A Népszövetség főtákarát arra kéri, hogy alkalmazza a sürgős eljárást annak a négy beadványnak az ügyében, amelyet a romániai zsidók helyzete ügyében a népszövetségi tanácshoz intéztek. A főtákar úgy véli, hogy nem lenne célszerű a beadvány megvitatása az előtt, amíg nem ismerik a román kormány észrevételeit. Ennek következtében a főtákar elhatározta, hogy a beadványokat a román kormány rendelkezésére bocsájtja, hogy az az előírt eljárási időn belül

meglegye észrevételeit azokra”

Az elnök ezután bejelentette azt a szándékát, hogy még a következő tanácsülés összehívása előtt egybehívja a hármashatározatot s az tanulmányozni fogja: milyen felhivatalos ak-

ciót lehetne kezdeményezni a jelenlegi körülmények között a kérvények eredményes elintézése érdekében.

Itt írjuk meg, hogy Eden és Beck szombaton elutaztak Genf-ből.

Szombaton nem került tárgyalásra Kínának a Népszövetséghez intézett felhívása

Genf, jan. 31. Nagybritannia Franciaország, a szovjet és Kína Genfi képviselői szombaton újabb tanácskozást tartottak. Wellington Koo kínai külügyminiszter kijelentette, hogy új javaslatokat kell kérnie kormányától. Így a Kína által a Népszövetséghez intézett felhívás

kérdése nem került megbeszélésre. Valószínűnek tartják azonban, hogy Franciaország, Anglia és a szovjet által előkészített határozati javaslat a kínai küldöttséget nem elégítette ki. Beck lengyel külügyminiszter közölte, hogy nem járulhat hozzá a határozati javaslatához.

Nem vesz részt Codreanu pártja a községi választásokon

Bukarest, jan. 31. Corneliu Codreanu, a legionárius mozgalom vezére körlevelet küldött szét híveinek, közölve, hogy a „Mindent a hazáért” párt nem vesz részt a községi választásokon, mivel a legionáriusok nem lesznek községi vezetők a nem legionárius prefektusok és miniszterek vezetése alatt. A körlevél így fejeződött be: „Küzdjétek az általános választásokon becsülettel és bölcsességgel és kerüljétek el minden összeütközést.”

A körlevél kritika tárgyává teszi az új választási rendszer pont-jeleit, majd bejelenti, — hogy a legionárius „fészek” mellé tanulmányi bizottságot szerveznek a minisztériumok szervezetének tanulmányozására, valamint közigazgatási „prefektus és polgármester-képző iskolát”, végül külön bizottságot a legionárius alkotmány tanulmányozására.

Kötelező egyházi házasság

Bukaresti jelentés szerint Lupas kultuszminiszter kijelentette a „Curentul”-nak, hogy

olyan rendeleten dolgoznak, amely az összes, csak polgári-leg összeházasodott egyénre

arra kötelezi, hogy harminc napon belül kössenek egyházi házasságot.

Felmentette a fővárosi esküdtszék a gyilkos Tonegaru ügyvédet

Bukarest, jan. 31. A fővárosi esküdtszék két napon át tárgyalta Tonegaru ügyvéd bűnperét. Mint ismeretes Tonegaru agyonlőtte Stravolca ügyvédet, aki elcsábította a feleségét. A vád a tárgyaláson arra hivatkozott, hogy Tonegaru tudott a felesége hűtlenségéről,

sőt ő szerzett a felesége számára barátokat. Az esküdtszék több tanút hallgatott ki. A perbeszéd elhangzása után az esküdtszék 7 szavazattal 2 ellenében Tonegaru ügyvédet a vád és annak következményei alól felmentette.

Tűz a Saspalotában

Nagyvárán, jan. 31. Szombaton éjjel 12 órakor nagy riadalmat okozott a Piața Unirii (Egyesülési) téren, a Sas-palotában kiütött tűz. A ház negyedik emeletén az egyik lakásban keletkezett a tűz, a lakás villanyórájának rövidzárlata következtében. Mire a tüzet észrevették már az egész vezetékek, a padlás egy része és a ké-

mény égett. A gyorsan kivő-nuló tűzoltók a felső emeleti lakókat felcsengették és előkészítették őket az esetleges kila-koltatásra, amire azonban szerencsére nem került sor. Rövid egy órai megfeszített munka után sikerült a tüzet eloltani, de a lakók nyugalma csak a reggeli órákban állott helyre. A kár nem jelentékeny.

A német birodalom meg- ünnepelte Hitler uralomra júlásának 5 éves évfordulóját

Berlin, jan. 31. Az egész német birodalom vasárnap ünnepelte Hitler uralomrajutásának évfordulóját. Az ünnepségek délelőtti 11 órakor vették kezdetüket azzal, hogy a birodalmi palota előtt szavalókörösök alakultak és rögtönzőversikékké hívták az erkélyre a német birodalom vezetőjét. Amint Hitler megjelent az erkélyen a lent felsorakozó tömeg ekstázisban ünnepelte a Führert. Ezután kezdetét vette a katonai formációk és a nemzeti szociálista alakulatok díszfelvonulása, amelyet Hitler Adolf teljes vezérkarával nézett végig a palota erkélyéről.

Február 5-én érke- zik és öt napot tölt lengyel földön Horthy magyar kormányzó

Budapest, jan. 31. Darányi magyar miniszterelnök szombaton délnél fél egykor kihallgatáson jelent meg Horthy magyar kormányzónál és jelentést tett az időszaki politikai és kormányzói kérdésekről. A kihallgatás háromnegyed órát tartott.

A magyar kormányzó február 5-én érkezik Lengyelországba és öt napot tölt lengyel földön.

SPORT

Meglepetéssel kezdődött a magyar bajnokság

Ujpest—Ferencváros 4:2 (3:0)
A derbivel ndult magyar bajnokság nagy meglepetése az Ujpest győzelme a bajnokságban vezető K. K. győztes Fradi felett. Az Ujpest a sáros pályán jobban mozgott. A 10. p. Kocsis Zsengellér összjáték után Pusztay lőtte a vezető gólt.

Hungária—Törökvis 4:2.

Budafok—Sűrketaxi 2:0.

Nemzeti—ETO 1:1 (1:0).

Kispest—Budai 11 3:1 (1:0).

Becskay—Elektromos 6:6.

Elkészült a vádirat a ciuceai összekötés ügyében

A ciuceai véres vasúti összekötés ügyében a vádirat elkészült. A bíróság márciusban tárgyalja le a bűnpört.

A Betegsegélyző és vezetősége.

Szombaton kinevezték a Betegsegélyző központi igazgatótanácsát. Elnök: Iuliu Mumaiu, tagok Topa és Osvald Teodoreanu, mint szakértők, Constantin Zamfirescu, S. Alexandru és G. Zaratescu a nagyipari munkaadók, Gh. Gheorgescu a kereskedők, Iva nescu és Gh. Cristescu a kisiparosok részéről, a munkások delegátusai pedig Ramuiceam, Dragomirescu, Ioan S. Popa, Alex. Tonescu, Muntean Nicolae és Dumitrescu.

Lőszerrejtegetés egy francia kisközségben

Clermond Ferand francia városban lőszerrejtegetés és összeesküvés miatt eddig 21 személyt vettek őrizetbe.

Arulásért öt év

A kassai kerületi bíróság katonai arulás büntette miatt tíz évi fegyházra ítélte Bermann József vállalkozót. Sofförje, Tóth József, öt évi fegyházát kapott.

Rádió műsor

KEDD

Bukarest: 7.30 Ritmikus torna, rádió híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport hírek. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Lemezek. 19.50: Felolvasás. 20.05: Beethoven IX. hegedű és zongora szonáta. 20.45: Szimfonikus hangverseny. A szünetben 21.30: Felolvasás. 22.30: Hírek. 22.45: Vendéglői zene.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harnagszó. — 13.05 Zongoraszámok. 14.30: Cigányzene. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 18: Előadás. Utána Jazz. 19.25: Szimfonikus hangverseny. 20 Szalonzene. 21: Énekszámok. 21.45: Bolygó hollandi opera. 23.50: Cigányzene. 24.30: Gramofon.

Kicsalta társainak vevőitől a pénzt az alkalmi tejárus

Horváth Alfred, Cheriu, és Szilágyi Imre Osorheiu község belüli tejárusok panaszt tettek Mercea Teodor Alparea községi lakos ellen, aki végiglátogatta a nagyváradi vevőket és nevüben pénzt vett fel. Mercea elmondta ezeken a helyeken, hogy Horváth, vagy Szilágyi tehenet akar vásárolni a piacon, de a vételárból

még hiányzik néhány száz leje. Azért küldte őt, hogy a járandóságra kérjen egy kis pénzt. Amikor Horváthék inkasszálni akartak, mindenütt azt a választ kapták, hogy ők már kifizették a pénzt Merceának. — Utána néztek a dolognak és rövidesen kiderült a turpisság. Mercea bevallotta, hogy egy ízben végig kísérte Horváthot

megszilágít az útjaikon, megfigyelte, hogy kikhez mennek be. Ezeket azután legközelebb meglátogatta és a tehenvásárlás meséjével pénzt csalt ki tőlük. A könnyű keresetnek azonban a leleplezés után vége lett és a feljelentés alapján megindították ellene az eljárást.

William Povel a főszerepben

Megfilmesítik Jean Harlow hátrahagyott regényét

Páris, jan. 30. Jean Harlow, a korán elhunyt filmszínésznő körül csak nem akarnak elülni a pletykák és a mende-mondák. A hollywoodi sztár életében mindig szenzáció volt és a szenzáció halála után sem ért véget. Ő volt a platinaszőke haj felfedezője és ezzel az egész világon új divatot teremtett meg. A második szenzáció az volt, amikor elterjesztették róla, hogy első férjét, Paul Bern német filmrendezőt meg-

ölte, mert senki sem akarta elhinni, hogy Paul Bern öngyilkosságot követett el.

Mikor Jean Harlow-val a főszerepben a „Saratoga” című filmet forgatták, az alig 26 esztendő művésznőt váratlanul érte a halál. A filmet akkor egy double-vel kellett befejezni és ez a double világsikerre tett szert Jean Harlow révén. Életének utolsó barátja William Powell filmszínész

volt, aki, mikor a sztár halálhírért hozták, összeesett, eszméletét veszítette és a temetés napjáig láthatatlan maradt. A temetésről készült fényképeken William Powell két barátjára támaszkodik, fekete szemüveget visel és úgy vonzolja magát a sir felé.

Most kiderült, hogy Jean Harlow egy regény kéziratát hagyta hátra, amely hír szerinti szenzációs.

Nemcsak a tökéletes profil fegyvere a nőnek!

Ugyanolyan fontos, hogy az arcbőr bársonyos, friss, üde és tiszta legyen. Ennek elérése egyedül csak a Floreal krémekkel és puderekkel lehetséges. A Floreal krémek és puderek teljes biztosítékot nyújtanak Önnek arra, hogy arcbőre sima és üde lesz, mert a legkételesebb gyógyhatású nyersanyagokból készülnek. Az arcbőrt ápolják és kiválóan tapadó képek. Floreal krémek 40 lei téglényenként, Floreal puder 30, 50 és 90 lei. — A Floreal cikkek főraktára: Pap Drogueria Oradea, Bulvardul Regele Ferdinand No 9. Telefon 6-56.

A házastárs kötelessége

A magyar Kuria tartásra érdemtelennek nyilvánította az asszonyt, aki nyomorában elhagyta férjét

Budapest, jan. 30. Érdekes probléma foglalkoztatja a magyar Kuria. A kereset K. Jánosé indította férje ellen, aki egy háztartási cikkek előállító gyár főtisztviselője. Keresetében előadja, hogy férje könnyelműsége miatt a legnagyobb nélkülözések között élt. Férje elhanyagolta hivatását, ennek következtében kénytelen volt kilépni a gyárból amely után inségbe jutottak.

— Az életközösséget tehát jogosan szünteti meg és hagyta el az uramat — folytatja keresetében az asszony.

Nem volt hajlandó tovább nélkülözni. Sokáig nem tudott elhelyezkedni. Most megtudtam, hogy újból kitűnő állást kapott, nagyszerűen keres, tehát köteles rólam gondoskodni, ezért arra kérem a bírósá-

got, hogy részemre 120 pengő tartásdíjat ítéljen meg.

Nem könnyelműség.

A férj felesége keresetere a következőket válaszolja:

— Feleségem előadása sokmindenben nem felel meg a valóságnak. Soha könnyelmű nem voltam. Igaz, inséges napokat éltünk át, de ezek önhibámon kívül állottak elő, amit tanukkal tudok igazolni. Az történt ugyanis, hogy súlyos szembetegséget kaptam s miután kénytelen voltam helyettesről gondoskodni, a havi fizetések elmaradtak és teljesen elszegényedtünk. De mindez nem elegendő ok arra, hogy az asszony elhagyja az urát és miután jogos ok nélkül hagyott el, tartásdíjra érdemtelen.

Kiderült a tárgyaláson, hogy

a férj szorgalmas igyekvő munkásember volt és főnökei részéről megbecsülésben volt része.

Az alsó bíróságok, majd a Kuria is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az asszony jogtalan lépése következtében szűnt meg az életközösség: tartásdíjra tehát érdemtelen.

Motornélkül a levegőben

Egy Brüsszel s Amszterdam között közlekedő utasokkal telt belga repülőgép utközben elvesztette egyik motorját. A bátor pilótának azonban siklórepüléssel sikerült földrevezetni a gépet.

Váltsa ki még ma „RUMBA” jegyét, hogy részt vehessen nagyszabású ajándék-akciónkon

LOVERSENYSZENVEDÉLYE

rendőrkézre juttatta Amerika legveszedelmesebb emberrabló banditáját

Newyork. — Hollywood híres lóversenytérén, a Santa Anita pályán a szövetségi kormány félelmetes hírű detektívjei a legdrágább totalizátorpénztáránál, ahol csak 200 dolláros tétet lehet tenni, letartóztatják Peer Anders, Amerika legveszedelmesebb szabadlábon lévő gengszterét.

Tavaly szeptemberben Anders, aki olyan ügyesen tudta mindig a dolgát intézni, hogy lehetetlen volt kétségbevonhatatlan bizonyítékokat szerezni ellene; nyugalomba akart vonulni, miután rablásaiból és gyilkosságaiból szerzett vagyona fényes megélhetést biztosított volna élete végéig, bár Anders még csak 30 éves.

Csikágóban Anders véletlenül összeakadt egy régi gengsztertársával, Atwood Grayvel, aki elmondta neki, hogy hosszú hetek fáradtságos munkájával sikerült a legapróbb részletekig mindent megtudnia Csikágó egyik leggazdagabb emberének, Charles Rossnak, a „levelezőlapkirálynak” életmódjáról. Gray és Andres az adatokat felhasználva

elrabolta a milliommot,

amikor otthon azt mondta, hogy néhány napra üzleti tárgyalásokra Newyorkba kell utaznia. A valóság az volt, hogy „a levelezőlapkirály” fiatal, szőke titkárnőjével néhány görbe napot akart eltölteni.

Anders 50.000 dollár váltóádjait követelt Charles Ross feleségétől, aki csak így értesült arról, hogy férje nem folytat üzleti tárgyalásokat Newyorkban. A megrémült asszony az 50.000 dollárt ki is fizette a banditáknak, de férjét még így sem kapta vissza. A 30 éves bandita, miután az 50.000 dollárt már megkapta, fölöslegesen tartotta, hogy Ross-szal tovább is foglalkozzon. Fogta a revolverét,

a szerencsétlen milliommot szó nélkül agyonlőtte.

Miután most már Atwood Gray-re sem volt többé szüksége, az elvetemült ember egy füst alatt mindjárt

azt is agyonlőtte.

Anders a legdrágább autóbílt vásárolta meg, amit csak árulnak és keresztül-kassul beutazta Amerikát. Folyton a lovakon járt az esze és leirhatatlan kinokat szenvedett, hogy nem mehet ki a pályára, de félt, hogy a lóversenytérén sok a detektív és esetleg felismerhetik

Miamiba került, az amerikai milliommok kedvenc szórakozó helyére, ahol mindjárt az első este egy mulatóban megismerkedett egy hollófekete hajú, fekete szemű, gyönyörű táncosnővel. Barátságuk harmadik napján a szép táncosnő azt indítványozta, hogy menjenek ki a lóversenyre.

— Na, majd én megtanítalak, hogy kell a lóversenyen nyerni, — hengegette másnap a

pályán Peter Anders. Szép barátnője társaságában a totalizátorhoz ment és mindjárt az első versenyben 200 dollárt tett fel egy lóra. Anders lova győzött és egész halom százdolláros bankjegyet találtak elébe a kifizető kasszájánál. — Eredeti dolláros bankjegyei, amelyeket felfel, nem voltak a kifizetett bankjegyek között. A pénztáros, különös véletlen folytán, felismerte a sorszá-

mokról, hogy azokból a bankjegyekből valók, amelyeket az elrabolt „levelezőlap király” felesége váltóádjájként kifizetett.

Anders mindebből nem sejtett semmit. Első sikere a versenypályán annyira felbátorította, hogy barátnője társaságában azonnal beült gyönyörű autójába és

meg se állt Hollywoodig,

ahol a lóversenyszezon most van a csúcspontján.

Még soha olyan jól nem mulatozott Peter Anders, mint a hollywoodi lóversenyen. Egy-másután nyertek a lovak, amelyekre 200—200 dollárt tett fel: gyűlt a pénz a zsebébe. Ebben a pillanatban sujtott le rá a nemezis két detektív személyében, akik villámgyorsan bilincsbe verték a kezét.

A 79 éves Vilmos excsászár favágást „vállalt”

Doorn. — Vilmos excsászár fényes külsőségek között ünnepelte meg születésének 79-ik évfordulóját. Vilmos teljes katonai diszbe öltözve jelent meg a kastélya udvarán levő kápolnába, ahol ő maga bib-

liát magyarázott.

Egyébként a 79 éves excsászár ma is különös előszeretettel üzi kedvenc sportját: a favágást. A doorni kastély parkjának valamennyi korhadót fáját kivágta már és most

egy barátja parkjában „vállalt” favágást.

A kivágott fákat Vilmos a közeli környék szegénysorsú lakosainak osztja ki.

Suttog a talu... Letartóztattak egy angyalcsináló szülésznőt

Ugylátszik, az új büntetőtörvénykönyv megszigorító intézkedése sem riaszt vissza egyes vidéki szülésznőket attól, hogy tiltott magzatelhajtásokat végezzenek.

Orasul-Nou községben Holosi Vilma 27 éves leány a napokban egy halott fiúgyermeket hozott a világra. A fa-

luban suttogni kezdtek az emberek, végül is a csendőrség nyomozni kezdett, amelynek során megállapították, hogy a két hetes csecsemő magzatelhajtás következtében született holtan.

Holosi Vilma rövid vallatás után beismerte, hogy Stefia nagybányai szülésznő segítség-

gét vette igénybe, aki művi beavatkozást végzett rajta annak érdekében, hogy gyereke ne szülessen meg élve.

Az angyalcsináló nagybányai bábaasszonyt, aki hasonló üzelmek miatt már több ször volt büntetve, letartóztatták és átadják a szatmári ügyészségnek.

TÜNDÉRMESÉ

Karácsony este egyik bécsi énekesnő unokahuga ment vendégségbe. A Favoriten tájékon, egy viadukt alatt arra lett figyelmes, hogy a sötétben valaki énekel. Különs, édes női hang, tele kultúrával és bensőséggel, olyan fölényesen és melegen szárnyalt, hogy az énekesnő első pillanatra csodálkozva állt meg, azután gyorsan elindult a hang irányában. Legnagyobb meglepetésére a viadukt sötétjében, — egy dohos piszkos mélyedésben, megtalálta az énekesnőt, egy fiatal, alig huszéves finom arcú asszonyt, aki nagyon kopottan öltözve, vékony kabát-kájában reszketve állt ott és énekel. Mellette egy ócska kendő feküdt, néhány garassal, a siető járókelők szerény

adományával. Az énekesnő szóba elegyedett a kolduló nővel, megtudta, hogy huszéves asszony, névszerint Hostovitzné, aki soha életében nem tanult énekelni a szatmári Operaházban. Férjével együtt a legnagyobb nyomorban élnek és az utóbbi időben majdnem minden jövedelmük az a néhány schilling, amit énekelve, koldulva, megkeres. Az énekesnő átadta neki a

névjegyet és meghívta másnap délutánra magához, hogy a lakásán zongora mellett szakértőknek is bemutassa. A próba nagyszerűen sikerült, Hostovitzné asszonyt jelenleg Kriss professzor, a bécsi állami Opera nagy énekesének és énekesnőinek híres tanára tanítja. A tanulás ideje alatt szükséges ellátásról pedig Maria Heine-Geldern, a bécsi Opera egykor ünnepelt, ma már nyolcvanestendős énekesnője gondoskodik. Hát nem olyan ez, mint egy karácsonyi tündérmese?

14 éves és már elvált asszony

Páratlan házassági rekordot állított fel Honeycut Haroldné amerikai asszony. Tizenegy éves korában menyasszony lett, 12 éves volt, amikor férjhez ment, 13 éves korában

egészséges fiúgyermeket szült, és 14 éves korában most elvált. A házasságot a férj hibájából, hűtlen elhagyás címén bontották fel.

Radulescu Mehedinți igazságügyminiszter jelentése az állampolgársági revízióról

Mivel indokolta a miniszter a revízió szükségességét - Az 1918. évi illetőség igazolásának fontossága

A hivatalos lap csütörtökön megjelent száma közölte Rădulescu Mehedinți igazságügy-miniszter jelentését, amelynek alapján a minisztertanács elfogadta az állampolgársági revíziót, amit azután az uralkodó dekrétum formájában szentesített. A jelentésnek az erdélyi állampolgárságok revíziójára vonatkozó része így hangzik:

„Az állampolgársági listákba történt beírásokat 1924. évi törvény alapján végezték el. Mindenkre vonatkozik, akik az egyesülés tényével jogszerint elnyerték az állampolgárságot. A községi hatóságok kötelesek voltak hivatalból listát készíteni a község lakóiról, akik jogszerint elnyerték az állampolgárságot.

Az 1924. évi törvény alapján jogszerint állampolgárságot nyertek:

1. Bukovina, Erdély, Bánát, Körösvölgy, Szatmár és Maramures összes lakossai, akik 1918. november 18. — december 1. között illetőséggel rendelkeztek.

2. Besszarábia orosz alattvaló lakosai, akiknek 1918. március 27 — április 9. közötti időben az érvényben lévő törvények alapján adminisztratív lakásuk volt.

3. A bucovinai, erdélyi, bánáti, szatmári, máramarosi származású személyek, akik az egyesülés idején az 3királyságban laktak, amennyiben a fentemlített területen levő valamelyik községben illetőséggel bírtak.

4. Azok a személyek, akik noha az egyesülés idején nem laktak Bukovina, Besszarábia, Erdély, Kőrösvölgy, és Máramaros területén, de azokban a községekben születtek ott lakó szülőktől.

A szülők otflakását Bukovina, Erdély, Körösvölgy, Banat, Szatmár és Máramaros területén ugyancsak illetőségi bizonyítvánnyal kell igazolni.

A békeszerződések és ezt követően az 1924. évi állampolgársági törvény nem ismer fel az összes lakosok számára a jogszerinti állampolgárságot és a volt osztrák-magyar vagy orosz monarchia lakosai közül is csak azoknak, akiknek az egyesülés idején illetőségük volt Erdélyben és Bukovinában, illetőleg közigaz-

gatási lakásuk Besszarábiában.

Az 1924. évi törvény által elrendelt állampolgársági beírás célja csak összeszámlálása volt azoknak, akik az egyesülés tényével román állampolgárokká váltak. Az állampolgársági könyvekbe történt beírás nem kreált új jogot, csak egy már előzőleg fennálló jogot erősített meg, olyan jogot, amit a beírtaknak az egyesülés idején meg kellett szerezniök.

Az egyesüléstől (1918) az állampolgársági regiszterek elkészítéséig (1924–25) lefolyt időközben az ország lakosságában változások történtek. A szomszéd országokból és távolabbról is az országba jöttek a volt osztrák-magyar monarchia vagy Oroszország alattvalói. Valóságos népvándorlás volt. Amikor 1924-ben hivatalból elkészült azok listája, akik hivatalból jogszerint elnyerték az állampolgárságot, a községházak akár tudatlanságból, akár rosszhiszeműségből a listákba nemcsak azokat vették fel, akik jog szerint elnyerték az állampolgárságot, hanem azokat is, akiknek semmiféle kötelékeik nem volt a román földhöz, — még az illetőségi jogból származó kötelék sem.

A listákat felülvizsgáló hatóságok ébersége nem volt elegendő ahhoz, hogy megakadályozza olyanok beírását, akik nem jogszerint szerezték meg a román állampolgárságot, — ma pedig ezek a hivatatlanok a román állampolgárságra hivatkoznak az állampolgársági könyvek alapján.

Ahogy fentebb kimutattam, az állampolgársági regiszterekbe történt bejegyzés nem alkot jogokat: a regiszterek feltételezően megállapítanak egy már előbb létező jogot. Ellenőrizni azt, hogy a bejegyzettek úgy jutottak a bejegyzéshez, hogy hallgattak a békeszerződések és törvények szerinti helyzetről, vagy tévedésbe ejtették visszaélés útján a listák elkészítőit — nem jelenti sem a megszerzett jogok elvételét, sem a „res indecata” elvét, miután semmit sem lehet megszerezni, ami visszaélésen alapul.

A javaslat, amit önök elé
terjeszték, az állampolgár-
sági regiszterbe történt be-

jegyzések revíziójának elvén megállapítja a követendő eljárást és megkülönbözteti a közigazgatási hatóságok által történi bejegyzéseket azoktól, amiket a táblák mellett működő felelőbeszési bizottságok, vagy más bírói határozatok állapítottak meg. Ami a hivatalból történi bejegyzéseket illeti, amelyek semmiféle bizonyítékon nem alapultak, a törvényes feltételek teljesítésének bizonyítása a bejegyzeti egyént terheli, a bírói határozat alapján történi beírásnál a vádhatóságot terheli a visszaélés vagy a törvényes feltételek be nem tartásának igazolásai.

— Az 1924. évi törvény — mondja tovább más helyen az igazságügyminiszter jelentése, — lehetőséget adott az utólagos beírásra, ha a listák megalkotása idején a jogosult távol volt lakóhelyétől. Az utólagos kérés a községhezához kellett intézni, amelynek végzése ellen a törvényszékhez, esetleg pedig recurssal a táblához lehetett fordulni. Az utólagos beírási kérvények nem voltak terminushoz kötve, de az 1928. évi módosító törvény és az utólagos törvények végző terminusként 1933 szeptember 1-ét állapították meg. — Másrészt az 1928. évi törvény előírta, hogy a községhezák, amelyekhez a kérvényeket beadták, ki kellett, hogy kérjék az igazságügyminiszterium véleményezését, amely a községhezára számára kötelező erővel bírt. Ez eljárás folyamánya képpen a miniszteriumhoz

1928. és 1937 között 53,716 véleménykérés érkezett, a melyek közül máig sem intézték el 20,883 kérvényt.

E helyzettel szemben és a bizonytalanság elosztatása végett azoknál, akik ezt a kérést beadták, a javaslat a járásbíróságok hatáskörébe utalja a véleményezés megadását a felvételi kéréshez, egyébként azonban az 1927. évi törvény érvényben levő rendelkezéseit az 1928. évi módosításokkal megtartottuk.

A jelentés megemlíti még, hogy az alkotmány bevezetésétől 1937-ig egyénileg román állampolgárságot nyert 3772 idegen naturalizálás útján — ezek közül zsidó 628, vagyis 18 százalék.

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 dbt csak 80 Ft!

**Ugyanaz, ami a kirakalaim-
ban látható!**

Kérem a n. é közönséget, ne hagyja magát a konkurrenciától félrevezetni

Maximálják Nagyváradon a kenyér és hús árát

A városi tanács péntek délután ülést tartott, amelynek első pontja a velencei rendőrségi épület kijavitása volt. A mérnöki hivatal már régebben javasolta és elhatározta a velencei rendőrség épületének a kijavitását. Az ügyosztály 58499 lei keresetét írt elő az ajánlattételnél, amelynek során Bercsenyi Sándor építész tette a legkedvezőbb javaslatot, mivel 6 száz. engedményt tett a fenti összegből. A tanács mint legkedvezőbb ajánlattevőnek neki ítélte a javítási munkálatokat.

Mangra Dumitru polgármester megbízta a közigazgatási ügyosztály vezetőjét, hogy a legközelebbi tanácsülésre terjessze elő a kenyér és a húsárak maximalálásáról szóló javaslatát.

— A városi tanács — mondta a polgármester — nem nézheti közömbösen, a szegényebb néposztály helyzetét és sorsát, éppen ezért a tanács kötelességének tartja, hogy a két legfontosabb közszükségleti cikk árát maximalíssa és le-
törje a drágaságot.

Ausztriában visszaadják a Habsburgok vagyonát

A Habsburgok vagyonának
részbeni visszaszolgáltatása
Ausztriában most folyik. A csa-
lád nevében Hohenberg Ernő
herceg, Ferenc Ferdinánd fia
vette át a vagyont. Ő lesz a
Habsburg család vagyonkeze-
lője.

Színház

A THALIA SZÍNHÁZ
vendégjátékának műsora

Február 2-án, szerdán este
9 órakor: MINDÖRÖKKÉ. —
(O'Neill világhírű színműve
Kovács György első fellépésé-
vel.) Rendes helyvárakkal.

Csütörtökön d. u. 5 órakor.
LÁZ (Olcsó helyárrakkal).

Csütörtökön este 9 órakor.
MINDÖRÖKKÉ (Rendes hely-
árákkal).

Péntek: Román előadás.

Szombaton d. u. 5 órakor:
I.ÁZ (Olcsó helyárrakkal).

Szombat este 9-kor: HOL-
NAP ÁGYBAN MARAD. —

(Stella Adorján és Békeffy István óriási sikerü v. játéka.) — Rendes helyárrakkal.

Jegyek az összes előadások-
ra elővételben válthatók va-
sárnaptól kezdődőleg naponta
d. e. 11—1-ig és délután 4—6